

Andorra, un principat e

Qualitat de vida i manteniment de l'equilibri ecològic per a les generacions futures són alguns dels elements del Pla d'Actuació Ambiental d'Andorra. D'aquesta forma, el vell país del Pirineu es posa a primera línia de les noves tendències ambientals.

Amb el nou pla, els paràmetres ambientals s'inclouen en totes les activitats humanes. Per comptes de considerar les accions aïllades.

Potser és l'única constitució del món que en un dels seus articles atorga explícitament a l'estat la funció de garantir a tothom una qualitat de vida digna i de mantenir un equilibri ecològic racional per a les generacions futures. És l'avantatge del Principat d'Andorra: haver redactat recentment una llei fonamental per convertir-se en estat de dret i, així, incloure-hi principis que responen al canvi de mentalitat que es va produint als països més avançats. I que, a més, es basen en les conclusions de la Conferència de la Terra, feta a Rio de Janeiro el juny del 1992.

La Constitució andorrana és, com hem dit, explícita. L'article 31 atribueix a l'estat la funció de vetllar per "la utilització racional del sòl i dels recursos naturals amb la finalitat de garantir a tothom una qualitat de vida digna i de restablir i mantenir per a les generacions futures un equilibri ecològic racional en l'atmosfera, l'aigua i la terra, i de defensar la flora i la fauna autòctones".

També el president Òscar Ribas, en el seu discurs d'investidura, manifestava la voluntat de crear un departament per a gestionar el patrimoni natural i el medi, perquè el medi i els recursos naturals "constitueixen un patrimoni col·lectiu que es regeix segons unes lleis i uns equilibris particulars que els poders públics han de contribuir a preservar".

Fruit d'aquestes declaracions d'intencions va sorgir la Secretaria General de Medi Ambient, adscrita al Ministeri d'Ordenació Territorial i Medi Ambient. Per al càrrec de secretària general fou nomenada, el dia 11 de març, Maria Reig, de quaranta-dos anys, membre del Grup d'Unió Democràtica d'Encamp i una de les fundadores, l'any 1991, de l'Associació Protectora d'Animals, Plantes i Medi Ambient d'Andorra.

De primer, la prevenció. Maria Reig és la persona que ha de tirar endavant els principis d'actuació sobre el medi, un pla que es basa en deu punts i que té per objectiu de planificar les accions de govern en aquest camp.

Els deu punts del pla, elaborats amb l'assessorament de Ramon Folch, tenen a veure amb la prevenció dels problemes ambientals, amb la inclusió de paràmetres per a valorar-los i amb la informació i educació dels ciutadans.

El primer dels deu punts concerneix la prevenció, per tal d'evitar una política que s'hagi de basar en la restauració o reparació del medi, sens dubte de cost econòmic molt més elevat que no pas la prevenció.

Els punts 2, 3 i 4 pretenen incloure en el mo-

ològic

del econòmic els costos ambientals. Sovint oblidats o infravalorats per molts economistes i moltes administracions, els costos de la degradació del medi han de ser inclosos en la comptabilitat. El pla d'acció es basa en l'anomenat desenvolupament sostenible, que consisteix en un creixement que aspira a no consumir més recursos dels que després siguin restaurables. Per això, el pla incentiva la reutilització i el reciclatge a fi de reduir el consum de recursos i de produir menys deixalles. Impulsa la racionalització del consum i la producció d'energia i es proposa una gestió millor dels recursos "en funció de la millora i la sostenibilitat pensant en les generacions futures".

El pla també aplica el concepte de globalitat, que vol dir enfocar tota acció o fet sense oblidar tots els aspectes que hi incideixen. Per això, té en compte no sols els factors naturals, sinó també els socials, ecològics, polítics, econòmics i tecnològics, de la mateixa manera que incorpora aspectes socials, legislatius, culturals i estètics. Com a derivació d'aquesta globalitat, els paràmetres ambientals s'han d'incloure, segons el pla, en totes les activitats humanes, per comptes de considerar les accions aïllades.

El cinquè punt del pla estableix el marc nacional. Adoptar decisions en funció del territori nacional, de la mateixa manera que estableix la necessitat d'identificar els problemes que superen aquest marc geopolític.

L'aplicació del pla necessita uns recursos, tant econòmics com tecnològics i humans. Per això, el punt sisè es proposa de dotar la secretaria amb recursos suficients, si bé remarquant que l'optimització dels recursos –principi que inspira el desenvolupament sostenible– també s'ha d'aplicar a aquest ens, per tal que la gestió sigui eficaç. D'una altra banda, el punt setè demana que s'apliquin sempre les tecnologies més adequades.

Informació, educació i participació són els elements dels tres darrers punts. El Govern andorrà sap que sense una xarxa informativa consistent no es pot bastir una política ambiental adequada. Per això estableix, imprescindible com és, aquesta xarxa per obtenir i bescanviar dades i informacions. L'educació dels ciutadans és un altre punt fonamental. El dret a la informació ambiental és un dels punts d'aquesta educació. I amb ella es tracta d'aconseguir que els ciutadans tinguin una colla d'hàbits i costums que facin del respecte a l'entorn un element perfectament assimilat i natural en el comportament quotidià. Finalment, el desè punt vol fomentar la participació de tots els estaments so-

Maria Reig (membre del Grup D'Unió Democràtica d'Encamp i una de les fundadores de l'Associació Protectora d'Animals, Plantes i Medi Ambient) és la persona que ha de tirar endavant els principis d'actuació sobre el medi a Andorra. Els deu punts de què consta el pla han estat elaborats amb l'assessorament de Ramon Folch.

cials. Sense la participació de tots els estrats de la societat seria molt difícil d'assolir els punts descrits en aquest pla.

Aquest pla ja es plasma en alguns projectes. Així, s'ha proposat una llei de caça que permeti d'incrementar la població d'isards. Tant Govern com ecologistes i caçadors estan d'acord en la necessitat d'aquesta legislació. A Andorra hi ha, segons el darrer cens, una població de 114 isards i uns cinc-cents caçadors. Això contrasta amb xifres com les de Catalunya (Principat) on hi ha 12.000 isards per 2.000 caçadors, o l'estat francès, on hi ha 1.500 caçadors d'isards per un cens de 14.000 caps de bestiar. A més, el problema dels caçadors furtius agreuja la situació.

Segons l'avantprojecte de l'empresa gironina Catalunya Enginyeria i Gestió, les característiques d'Andorra farien possible una població de 2.570 animals que, amb una política adequada de reserves, permetrien una reproducció que asseguraria l'estabilitat de l'espècie.

Amb aquests punts, Andorra demostra la mentalitat moderna que presideix la seva actuació en el camp ambiental. A més d'incloure els costos ambientals en la comptabilitat nacional, aspecte sovint oblidat de molts economistes, ofereix aquesta visió global. Això li permet d'afirmar, en un país turístic com Andorra, que "només en un entorn net i salvaguardat es pot desenvolupar un turisme de qualitat superior i que demani prestacions d'alt valor afegit". Política que contrasta amb aquells qui volen atreure el turisme degradant l'entorn d'una manera abusiva.

Amb aquest pla i les lleis que se'n deriven Andorra demostra que és un país mil·lenari i ple de tradicions, però de mentalitat moderna i que sap mirar al futur. Andorra, l'últim país de l'Europa occidental a convertir-se en estat de dret, dona així una lliçó als estats que ni tan sols no tenen, encara, un ministeri del medi natural.

Xavier Duran